AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MƏRKƏZİ BANKININ İDARƏ HEYƏTİNİN QƏRARI

№ 54/1

Bakı şəhəri 03 noyabr 2023-cü il

“Risklərin xarici sığortaçılarda təkrarsığortalanması hədləri və tələblərinin, habelə sığortaçının və təkrarsığortaçının təkrarsığorta əməliyyatları üzrə siyasətinə və katastrofik risklərin təkrarsığortalanmasına dair tələblərin müəyyən edilməsi Qaydası”nın təsdiq edilməsi barədə

“Sığorta fəaliyyəti haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 10.2-ci, 10.6-cı və 78.2-ci maddələrinə və “Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 22.1.17-ci maddəsinə əsasən Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının İdarə Heyəti

QƏRARA ALIR:

“Risklərin xarici sığortaçılarda təkrarsığortalanması hədləri və tələblərinin, habelə sığortaçının və təkrarsığortaçının təkrarsığorta əməliyyatları üzrə siyasətinə və katastrofik risklərin təkrarsığortalanmasına dair tələblərin müəyyən edilməsi Qaydası” təsdiq edilsin (əlavə olunur).

Hüquq departamentinə (Rəna Məlikova) tapşırılsın ki, bu Qərarın 3 gün müddətində Azərbaycan Respublikasının Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edilməsi üçün Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyinə təqdim olunmasını təmin etsin.

Mərkəzi Bankın sədri Taleh Kazımov

“Təsdiq edilmişdir”
Azərbaycan Respublikasının
Mərkəzi Bankı
Qərar № 54/1
03 noyabr 2023-cü il

Risklərin xarici sığortaçılarda təkrarsığortalanması hədləri və tələblərinin, habelə sığortaçının və təkrarsığortaçının təkrarsığorta əməliyyatları üzrə siyasətinə və katastrofik risklərin təkrarsığortalanmasına dair tələblərin müəyyən edilməsi Qaydası

1. Ümumi müddəalar

Bu Qayda “Sığorta fəaliyyəti haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun (Qanun) 10.2-ci, 10.6-cı və 78.2-ci maddələrinə müvafiq olaraq hazırlanmışdır və risklərin xarici sığortaçılarda təkrarsığortalanması hədləri və tələblərini, habelə sığortaçının və təkrarsığortaçının təkrarsığorta əməliyyatları üzrə siyasətinə və katastrofik risklərin təkrarsığortalanmasına dair minimum tələbləri müəyyən edir.

2. Anlayışlar

2.1. Bu Qaydanın məqsədləri üçün istifadə olunmuş anlayışlar aşağıdakı mənaları ifadə edir:

2.1.1. **aparıcı təkrarsığortaçı** – birdən artıq xarici sığortaçının iştirak etdiyi təkrarsığorta müqaviləsində (müqavilələrində) şərtləri razılaşdırılan və şərtlərinə təkrarsığorta müqaviləsinin (müqavilələrinin) digər iştirakçıları tərəfindən istinad edilən xarici sığortaçı;

2.1.2. **kredit reytinqi** – bu Qaydanın 1 nömrəli Əlavəsində göstərilən və xarici sığortaçılara onların uzunmüddətli maliyyə öhdəliklərini yerinə yetirə bilməsi ilə bağlı müvafiq beynəlxalq nüfuzlu reytinq agentlikləri tərəfindən qiymətləndirmə nəticəsində verilən dərəcə;

2.1.3. **reytinq qrupu** – bu Qaydanın 1 nömrəli Əlavəsində göstərilən və aşağı kredit riski kimi qiymətləndirilən 0-cı qrupdan yüksək kredit riski kimi qiymətləndirilən 4-cü qrupadək olmaqla xarici sığortaçıların kredit reytinqləri və ya “Solvency” əmsalları üzrə təsnifatı;

2.1.4. **“Solvency ll” rejimi** – Avropa İttifaqına daxil olan ölkələrdə fəaliyyət göstərən xarici sığortaçılar üzrə risk əsaslı nəzarəti həyata keçirmək məqsədilə tətbiq olunan tənzimləmə çərçivəsi;

2.1.5. **“Solvency ll” rejiminə ekvivalent olan nəzarət rejimləri** – Avropa Komissiyası tərəfindən “Solvency ll” rejiminə ekvivalent olaraq tanınan və bununla bağlı məlumatın Avropa Komissiyasının rəsmi internet səhifəsində dərc olunduğu sığorta nəzarəti rejimləri;

2.1.6. **“Solvency” əmsalı** – “Solvency ll” rejimi və “Solvency ll” rejiminə ekvivalent olan nəzarət rejimlərinin tətbiq dairəsinə daxil olan xarici sığortaçıların “Solvency ll” direktivi və onun əsasında qəbul edilən hüquqi aktlara əsasən hesablanan ödəmə qabiliyyəti ilə bağlı əmsal;

2.1.7. **katastrofik risk** – bu Qaydanın məqsədləri üçün zəlzələ;

2.1.8. **ehtimal olunan maksimum zərər məbləği** (bundan sonra – “PML” məbləği) – bir katastrofik riskin bir dəfə meydana gəlməsi nəticəsində baş verə biləcək hadisə üzrə ehtimal olunan maksimal zərər məbləği;

2.1.9. **konsentrasiya riski** – bu Qaydanın məqsədləri üçün ən azı ölkə, region, habelə sığortaçı və xarici sığortaçı üzrə cəmlənmiş sığorta risklərinin həcmi;

2.1.10. **riskli zonalar** – “Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 9.5-ci maddəsinə uyğun olaraq müəyyən edilən yüksək riskli zonalar v ə “Güzəştli vergi tutulan ölkələrin və ərazilərin siyahısı”nın təsdiq edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 11 iyul 2017-ci il tarixli 1505 nömrəli Fərmanı ilə müəyyən edilmiş güzəştli vergi tutulan ölkələr və ərazilər;

2.1.11. **Müdafiə və Təzminat Klubu** (bundan sonra – “P&I” klubu) – riskləri sığortaya və (və ya)

təkrarsığortaya qəbul edən gəmi sahiblərinin təsis etdiyi birlik.

2.2. Bu Qaydada istifadə olunan “sığortaçı” və “xarici sığortaçı” anlayışları müvafiq olaraq təkrarsığortaçıları və xarici təkrarsığortaçıları da əhatə edir.

3. Risklərin xarici sığortaçılara ötürülməsi ilə bağlı tələblər

3.1. Sığortaçı sığorta risklərini təkrarsığorta fəaliyyətini həyata keçirmək üçün lisenziyası (icazəsi) olan və aşağıdakı tələblərə uyğun gələn xarici sığortaçılarda təkrarsığorta etdirə bilər:

3.1.1. xarici sığortaçı təkrarsığorta müqaviləsinin bağlanmasından əvvəlki son 12 təqvim ayı ərzində verilmiş bu Qaydanın 1 nömrəli Əlavəsində nəzərdə tutulan kredit reytinqinə malik olduqda;

3.1.2. bu Qaydanın 3.1.1-ci yarımbəndinin tələbinə cavab verməyən xarici sığortaçı təkrarsığorta müqaviləsinin bağlanmasından əvvəlki son 12 təqvim ayı ərzində müəyyən edilmiş bu Qaydanın 1 nömrəli Əlavəsində nəzərdə tutulan müvafiq kredit reytinqinə münasibətdə “Solvency” əmsalına malik olduqda.

3.2. Sığortaçı sığorta risklərini bu Qaydanın 3.1-ci bəndində nəzərdə tutulmuş xarici sığortaçılarda təkrarsığorta etdirərkən aşağıdakı tələblərə riayət etməlidir:

3.2.1. mütənasib təkrarsığorta müqavilələri üzrə sığorta riskləri bu Qaydanın 1 nömrəli Əlavəsində nəzərdə tutulmuş 4-cü reytinq qrupuna daxil olan bir xarici sığortaçıya münasibətdə sığorta məbləğinin 10 faizindən artıq olmamaqla, həmin tələblərə cavab verən xarici sığortaçılarda ümumilikdə bir sığorta müqaviləsi üzrə sığorta məbləğinin maksimum 20 faizi həddində təkrarsığorta etdirilə bilər;

3.2.2. qeyri-mütənasib təkrarsığorta müqavilələri üzrə sığorta riskləri yalnız bu Qaydanın 1 nömrəli Əlavəsində nəzərdə tutulmuş 3-cü və ya daha yuxarı reytinq qrupuna daxil olan xarici sığortaçılarda təkrarsığorta etdirilə bilər;

3.2.3. bu Qaydanın 3.2.4-cü yarımbəndinin tələbi nəzərə alınmaqla sığorta riskləri riskli zonada yerləşən xarici sığortaçılarda yalnız həmin xarici sığortaçılar bu Qaydanın 1 nömrəli Əlavəsində nəzərdə tutulmuş 0-cı və ya 1-ci reytinq qruplarına daxil olduqda təkrarsığorta etdirilə bilər;

3.2.4. katastrofik risklər yalnız kredit reytinqinə malik olan xarici sığortaçılarda təkrarsığorta etdirilə bilər. Bu halda xarici sığortaçı bu Qaydanın 1 nömrəli Əlavəsində nəzərdə tutulmuş 3-cü və ya daha yuxarı reytinq qrupu üzrə kredit reytinqinə, riskli zonada yerləşdikdə isə 0-cı və ya 1-ci reytinq qrupu üzrə kredit reytinqinə malik olmalıdır.

3.3. Sığortaçı yalnız bu Qaydanın 1 nömrəli Əlavəsində nəzərdə tutulmuş 3-cü və ya daha yuxarı reytinq qrupuna daxil olan xarici sığortaçıları aparıcı təkrarsığortaçı qismində qəbul edə bilər.

3.4. Bu Qaydanın 3.1.1-ci yarımbəndinə münasibətdə qüvvədə olan ən aşağı kredit reytinqi əsas götürülür.

3.5. Bu Qaydanın 3.1.2-ci yarımbəndinə münasibətdə xarici sığortaçıların özlərinin rəsmi internet səhifəsində açıqladığı ən sonuncu rəsmi hesabat (ödəmə qabiliyyəti və maliyyə vəziyyəti) əsasında müəyyən edilən "Solvency" əmsalı əsas götürülür.

4. Katastrofik risklərin təkrarsığortalanması

4.1. Sığortaçı katastrofik riskləri sığortaladığı (təkrarsığortaladığı) təqdirdə bütün qüvvədə olan sığorta (təkrarsığorta) müqavilələri üzrə akkumulyasiya olunmuş katastrofik risklərə münasibətdə ən azı 250 illik dövr ərzində meydana gələcək risklər üçün “PML” məbləğini hesablamalıdır.

4.2. Sığortaçı katastrofik risklər üzrə “PML” məbləğinin onun məcmu kapitalının 20 faizindən çox olmayan hissəsini öz üzərində saxlaya bilər. Həmin faiz təkrarsığorta müqaviləsinin bağlanmasından əvvəlki son 12 təqvim ayı ərzində hesablanmış məcmu kapitalın ən aşağı məbləğinə tətbiq edilir.

4.3. Sığortaçı tərəfindən akkumulyasiya olunmuş katastrofik risklərlə bağlı Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankına rüblük hesabatlar təqdim edilir. Hesabatlar müvafiq rüb başa çatdıqdan sonra 20 (iyirmi) gün müddətində bu Qaydanın 2 nömrəli Əlavəsində müəyyən edilən formaya uyğun olaraq sığortaçının İdarə Heyətinin sədrinin (və ya onun vəzifələrini müvəqqəti icra edən şəxsin) gücləndirilmiş elektron imzası ilə təsdiq edilərək Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankının elektron sistemi vasitəsilə təqdim edilməlidir.

5. Təkrarsığorta əməliyyatları üzrə siyasətin müəyyən edilməsi

5.1. Sığortaçı bu Qaydanın tələbləri nəzərə alınmaqla, ən azı aşağıdakı istiqamətlər əsasında təkrarsığorta əməliyyatları üzrə siyasəti müəyyən etməlidir:

5.1.1. sığorta siniflərinə münasibətdə bağlanması nəzərdə tutulan təkrarsığorta müqavilələrinin növləri;

5.1.2. sığortaçının hər bir sığorta sinfinə münasibətdə ehtimal olunan şəxsi tutumunun həcmi;

5.1.3. sığortaçıların və xarici sığortaçıların, habelə sığorta brokerlərinin seçilməsi və təkrarsığorta təkliflərinin alınması meyarları;

5.1.4. sığortaçıların və xarici sığortaçıların ən azı maliyyə hesabatlarının və kredit reytinqlərinin təhlilini əhatə edən maliyyə vəziyyətinin izlənilməsi mexanizmi və proseduru;

5.1.5. təkrarsığorta proqramının izlənilməsi və yetərli (adekvat) təkrarsığorta təminatının davamlılığının yoxlanılması mexanizmi və proseduru.

5.2. Sığortaçı tərəfindən sığorta siniflərinə münasibətdə onun risk və zərərlilik profilləri formalaşdırılmalıdır.

5.3. Sığortaçının təkrarsığorta əməliyyatları üzrə siyasətində təkrarsığorta proqramının məqsədləri qeyd olunmalı və tərtib olunan təkrarsığorta proqramının onun məqsədlərinə və sığortaçının risk profilinə uyğunluğu təmin edilməlidir.

5.4. Sığortaçının təkrarsığorta əməliyyatları üzrə siyasətində sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsi üzrə riskləri sığortalamış (təkrarsığortalamış) sığortaçı tərəfindən həmin risklərin təkrarsığortaya qəbul edilməsinə yol verilməməsi ilə bağlı tələb əks olunmalıdır.

5.5. Sığortaçının təkrarsığorta əməliyyatları üzrə siyasəti zərərlərin sığorta və təkrarsığorta müqavilələri üzərində mümkün mənfi təsirini azaltmaq funksiyasını daşımalıdır.

5.6. Sığortaçının təkrarsığorta əməliyyatları üzrə siyasətində dəyişikliklər baş verdiyi təqdirdə, həmin dəyişikliklərin sığortaçının maliyyə vəziyyətinə təsiri ilə bağlı təhlil aparılmalı və təhlilin nəticəsi barədə sığortaçının Direktorlar Şurasına hər təqvim ili ərzində hesabatlar təqdim edilməlidir.

5.7. Sığortaçı təkrarsığortaya ötürdüyü risklərə münasibətdə konsentrasiya riskini ölçməli və bununla əlaqədar olaraq sığortaçının Direktorlar Şurasına hər təqvim ili ərzində hesabatlar təqdim etməlidir.

5.8. Bu Qaydanın 5.6-cı və 5.7-ci bəndlərində göstərilən hər təqdim olunmuş hesabat əsasında sığortaçı tərəfindən təkrarsığorta əməliyyatları üzrə siyasət təkmilləşdirilməlidir.

6. Yekun müddəalar

6.1. Bu Qaydanın 3-cü hissəsinin tələbləri sığorta risklərinin "P&I" klublarında təkrarsığortalanmasına və səfər sığortası sinfi üzrə sığorta risklərinin təkrarsığortalanmasına tətbiq edilmir.

6.2. Bu Qaydanın 3-cü hissəsinin tələbləri bu Qaydanın qüvvəyə mindiyi tarixdən sonra bağlanan, davam etdirilən və yenilənən təkrarsığorta müqavilələrinə tətbiq edilir.

6.3. Bu Qayda qüvvəyə minənədək 1 (bir) ildən artıq müddətə bağlanılmış təkrarsığorta müqavilələri üzrə münasibətlər bu Qayda qüvvəyə mindiyi tarixdən 1 (bir) il ərzində bu Qaydanın 3-cü hissəsinin tələblərinə uyğunlaşdırılmalıdır.

6.4. Sığortaçı bu Qaydanın qüvvəyə mindiyi tarixdən 3 (üç) ay ərzində bu Qaydanın 4-cü hissəsinin tələblərinin bütün sığorta (təkrarsığorta) müqavilələrinə tətbiqini təmin etməlidir.

"Risklərin xarici sığortaçılarda təkrarsığortalanması hədləri və tələblərinin, habelə sığortaçının və təkrarsığortaçının təkrarsığorta əməliyyatları üzrə siyasətinə və katastrofik risklərin təkrarsığortalanmasına dair tələblərin müəyyən edilməsi Qaydası"na Əlavə 1

Xarici sığortaçıların kredit reytinqləri

Reytinq qrupu	Xarici sığortaçıların kredit reytinqi				"Solvency" əmsalları
	Standard& Poor's (S&P)	Fitch Ratings Inc.	Moody's Investors Service	A.M. Best Company	
0	AAA	AAA	Aaa	aaa	≥ 196%
1	AA+ AA AA-	AA+ AA AA-	Aa1 Aa2 Aa3	aa+ aa aa-	
2	A+ A A-	A+ A A-	A1 A2 A3	a+ a a-	≥ 175% və <196%
3	BBB+ BBB BBB-	BBB+ BBB BBB-	Baa1 Baa2 Baa3	bbb+ bbb bbb-	≥ 122% və <175%
4	BB+ BB BB-	BB+ BB BB-	Ba1 Ba2 Ba3	bb+ bb bb-	≥ 100% və <122%

"Risklərin xarici sığortaçılarda təkrarsığortalanması hədləri və tələblərinin, habelə sığortaçının və təkrarsığortaçının təkrarsığorta əməliyyatları üzrə siyasətinə və katastrofik risklərin təkrarsığortalanmasına dair tələblərin müəyyən edilməsi Qaydası"na Əlavə 2

KATASTROFİK RİSKLƏRİN AKKUMULYASİYASI İLƏ BAĞLI HESABAT (RÜBLÜK)

Sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı ____

Sığorta sinfinin adı ____

Hesabat dövrü ____

İnzibati ərazi vahidinin identifikasiya nömrəsi	İnzibati ərazi vahidinin adı	Sığorta müqavilələrinin sayı	Katastrofik risklər üzrə sığorta məbləği	Mütənasib obliqator təkrarsığorta müqavilələri ilə təminat verilmiş katastrofik risklər üzrə sığorta məbləği	Katastrofik riskə münasibətdə şəxsi tutumun məbləği
AZE_ABS	Abşeron rayonu				

AZE_AGA	Ağstafa rayonu				
AZE_AGC	Ağcabədi rayonu				
AZE_AGM	Ağdam rayonu				
AZE_AGS	Ağdaş rayonu				
AZE_AGU	Ağsu rayonu				
AZE_AST	Astara rayonu				
AZE_BA	Bakı şəhəri				
AZE_BAB	Babək rayonu				
AZE_BAL	Balakən rayonu				
AZE_BAR	Bərdə rayonu				
AZE_BEY	Beyləqan rayonu				
AZE_BIL	Biləsuvar rayonu				
AZE_CAB	Cəbrayıl rayonu				
AZE_CAL	Cəlilabad rayonu				
AZE_CUL	Culfa rayonu				
AZE_DAS	Daşkəsən rayonu				
AZE_FUZ	Füzuli rayonu				
AZE_GA	Gəncə şəhəri				
AZE_GAD	Gədəbəy rayonu				
AZE_GOR	Goranboy rayonu				
AZE_GOY	Göyçay rayonu				
AZE_GYG	Göygöl rayonu				
AZE_HAC	Hacıqabul rayonu				
AZE_IMI	İmişli rayonu				
AZE_ISM	İsmayıllı rayonu				
AZE_KAL	Kəlbəcər rayonu				
AZE_KAN	Kəngərli rayonu				
AZE_KUR	Kürdəmir rayonu				
AZE_LA	Lənkəran şəhəri				
AZE_LAC	Laçın rayonu				
AZE_LER	Lerik rayonu				
AZE_MAS	Masallı rayonu				
AZE_MI	Mingəçevir şəhəri				
AZE_NA	Naftalan şəhəri				
AZE_NEF	Neftçala rayonu				
AZE_NV	Naxçıvan şəhəri				
AZE_OGU	Oğuz rayonu				
AZE_ORD	Ordubad rayonu				
AZE_QAB	Qəbələ rayonu				
AZE_QAX	Qax rayonu				
AZE_QAZ	Qazax rayonu				
AZE_QBA	Quba rayonu				
AZE_QBI	Qubadlı rayonu				
AZE_QOB	Qobustan rayonu				
AZE_QUS	Qusar rayonu				
AZE_SA	Şəki şəhəri				
AZE_SAB	Sabirabad rayonu				
AZE_SAD	Sədərək rayonu				
AZE_SAH	Şahbuz rayonu				
AZE_SAL	Salyan rayonu				
AZE_SAR	Şərur rayonu				
AZE_SAT	Saatlı rayonu				
AZE_SBN	Şabran rayonu				

AZE_SIY	Siyəzən rayonu				
AZE_SKR	Şəmkir rayonu				
AZE_SM	Sumqayıt şəhəri				
AZE_SMI	Şamaxı rayonu				
AZE_SMX	Samux rayonu				
AZE_SR	Şirvan şəhəri				
AZE_SUS	Şuşa rayonu				
AZE_TAR	Tərtər rayonu				
AZE_TOV	Tovuz rayonu				
AZE_UCA	Ucar rayonu				
AZE_XA	Xankəndi şəhəri				
AZE_XAC	Xaçmaz rayonu				
AZE_XCI	Xocalı rayonu				
AZE_XIZ	Xızı rayonu				
AZE_XVD	Xocavənd rayonu				
AZE_YAR	Yardımlı rayonu				
AZE_YE	Yevlax şəhəri				
AZE_ZAN	Zəngilan rayonu				
AZE_ZAQ	Zaqatala rayonu				
AZE_ZAR	Zərdab rayonu				
Cəmi					